

Mro John Galea

Intervista dwar it-tonalità tal-qniepen

X' kien il-bidu tar-relazzjoni tiegħek ma' dan il-progett?

Daqs tlett snin u nofs ilu kont ġejt avviċinat mis-Sur Loretu Scicluna fejn talabni nistax inkun konsulent mużikali fuq proġetti li kellew jiżvelahhuli l-Arcipriet Frankie Bajada. Dan kien ta' unur għalija li nħiġ fir-realizzazzjoni ta' proġett monumentali bħal dan u aċċettajt minnufih.

X'kien l-options ta' settijiet ta' qniepen li l-parroċċa kellha minn fejn tagħżejt?

Sussegwentement iltqajt mal-Arcipriet u komplinej n-a niltaqgħu kemm id-darba biex nevalwaw l-informazzjoni u dak li ditti prospettivi kienu ghaddew lill-parroċċa. Wara diversi kunsiderazzjonijiet bir-reqqa u fit-tul, intaghżlet id-ditta Cornille-Havard mir-regjun tan-Normandija. Wara li ntgħaż-żebi il-funderija saru wkoll diversi laqghat ta' konsultazzjoni mal-poplu Ghajnselmiż biex jingħataw dettalji tal-proġett u l-artikolazzjoni tiegħu.

X'inhi l-opinjoni tiegħek dwar l-funderija u l-kwalità tal-prodott li tiproduċċi?

Din il-funderija għandha standards għoljin hafna ta' produzzjoni u kull meta tħalli kjarifikazzjonijiet dawn dejjem ingħataw għas-sodisfazzjon totali tagħna. Il-kwalità tal-prodott finali hija waħda kommendabbli għall-ahħar. Barra minn hekk tawni l-għażla li nisimghu s-sett shiħ u nikkonfermaw jew le kull qanpiena tas-sett qabel dan jigi trasportat lejn il-parroċċa. Ta' min isemmi wkoll l-eżamijiet u site inspections li d-ditta talbet minn jeddha li tagħmel. Dan kollu kompla jsahħah l-għażla finali ta' min kellew jkun inkarigat mill-proġett.

Barra minn hekk il-kumpanija Cornille-Havard għandha isem ghall-mod kif tiddekor l-qniepen b'dak

kollu li jkun jixtieq il-kummissjonant.

U hawnhekk nixtieq insellem b'mod partikolari lill-bornżjier Joseph Chetcuti għad-disinni tal-kuruni, lill-artisti Vince Caruana u Paul

Stellini għad-dekorazzjoni mirquma li nhärgħet bid-dettalji finissimi kollha kif tkunu tistgħu taraw mill-qrib matul iż-żmien li l-qniepen ikunu għadhom ma sabux posthom fil-kampnar.

X'inhi t-tonalità ta' kull qanpiena u kif wasalt għal din l-għażla?

It-tonalitajiet fl-ordni dixxidenti huma Do, Si bemolle, La, Sol, Fa, Do, La u Fa. Ir-raġunijiet għal din l-għażla kienu bosta: l-ideja tiegħi kienet li għandhom jintlaqtu erba' objettivi b'sett uniku għall-gżejjer Maltin. Dawn l-objettivi huma:

- (a) sett ta' sitt qniepen għal mota,
- (b) qniepen 'swinging',
- (c) qniepen tal-arlogg u

(d) sett li jdoqq diversi melodiji fosthom Ave Maria ta' Fatima u ta' Lourdes kif ukoll oħrajn li hemm il-ħsieb li jiġu programmati.

B'dan il-proġett il-Knisja monumentali t'Għajnsielem, ser ikollha l-akbar sett t'Għawdex kemm fin-numru ta' qniepen, kemm fit-tonalità profonda tal-akkordju li intgħaż-żebi, kif ukoll 'carillon' li jindaqqu fuq il-qniepen il-kbar, meta soltu dawn jindaqqu fuq qniepen iż-ġgħadha mill-iż-ġgħadha qanpiena tas-sett li ser ikollha l-Knisja t'Għajnsielem.

X'inhu il-process biex funderija titrasforma qanpiena (jiġifieri massa bronż), fi strument mużikali li jagħti nota perfetta?

Dan hu process

kumplikat fejn wara li l-qanpiena tiġi mnaddfa u il-lustrata tiġi alzata fuq torn li jibda jqaxxar linji rqaq fuq ġewwa sakemm l-qanpiena tagħti n-nota mixtieqa flimkien mal-'harmonics' naturali li huma preżenti 'ipso facto'. F'dan il-proċess, tajjeb ukoll nirrikonox Xu li l-element uman ikun ukoll imwieżeen mit-teknoloġija u x-xjenza tal-akustika sabiex jiġi assigurat li l-qniepen jagħtu t-tonalitajiet mixtieqa.

U fl-aħħar nett
bhala konklużjoni
tagħmel l-messaġġ
tiegħek lill-poplu
t'Chajnsielem f'din
l-okkażjoni

Minn din is-sena 'l quddiem,
permezz ta' dawn
il-qniepen, il-poplu
ta' Ghajnsielem
ser ikollu mod
aktar komplet kif
jiċċelebra l-festa
titulari kif ukoll il-
festi tal-kalendarju
liturġiku. Nawgura
lill-parruccani kollha
l-festa t-tajba u j'Alla

dan il-proġett ikun mod ta' xprunar spiritwali fil-
mumenti kollha li dawn l-istrumenti liturġiči jkunu
qed iwasslu l-messaġġ tagħhom lill-parroċċa u 'lil hinn.

Induratura fuq il-mottiv tal-Qniepen qabel it-tluq minn Malta

